

Statens Planteavlsforsøg

Meddelelse nr. 1890

88. årgang

6. november 1986

Udgivet af Statens Planteavlsudvalg

Havebrugscentret, Institut for Frugt og Bær, 5792 Årslev

Æblesortsvurdering 1986

Jørgen Grauslund

Vurderingen omfatter 28 sorter, som har været bedømt over de første 3 bæreår. Kun 6 sorter har vist sådanne egenskaber, at de berettiger til fortsat iagttagelse og prøvedyrkning: 'Akane', 'Greensleeves', 'Jerseymac', 'Kim', 'Vista Bella' og en unavngiven engelsk sort (A 120/3).

Indledning

Hensigten med denne vurdering, der omfatter 28 nye æblesorter, er at få en hurtig sortering (screening) for sorternes egnethed under danske forhold. Hovedvægten har været lagt på sorternes vækst, ydeevne, frugtstørrelse, kvalitet, sundhed og hårdførhed. Bedømmelserne har omfattet de 3 første bæreår.

Afprøvningen har siden 1979 foregået efter en ny procedure, hvorefter sorterne udplantes og bedømmes flere steder i landet. Sorterne hjemtages og opformeres ved Institut for Frugt og Bær, og der udplantes 8 træer af hver sort ved instituttet. Samtidig plantes 4 træer pr. sort ved Landbo-

højskolens Pomet og hos 4 frugtavlere. Ved årlige møder mellem forsøgsværterne foretages en samlet bedømmelse.

De resultater, der bringes i den følgende tabel, stammer fra Institut for Frugt og Bær. Vurderingen af de enkelte sorter er baseret på erfaring fra alle forsøgssteder.

Resultater

I tabel 1 findes det samlede udbytte over de første 3 bæreår samt gennemsnitsværdier for frugtstørrelse, farvedækning og en karakter for frugtens udseende.

Tabel 1. Plukketid, udbytte og frugtkvalitet af 6 æblesorter plantet 1982

Sort	Plukketid	Udbytte kg/træ, 1983-85	Frugstørrelse g/frugt	% farvedækning	Karakter for udseende 1-9. (9: bedst)
'Vista Bella'	18/8	31	122	40-60	4,8
'Jerseymac'	1/9	41	151	60-80	5,7
'Akane'	15/9	21	124	60-80	6,3
'Greensleeves'	28/9	69	137	-	6,0
'Kim'*)	10/10	47	219	50-70	4,7
'A 120/3'	23/10	57	149	20-40	5,0

*) Plantet 1981

'Vista Bella'. (Julyred, Melba og Early McIntosh indgår i afstamningen). USA. 1974.

Træet er middelkraftigt til kraftigt voksende med store blade. Frugterne ligner 'Julyred' og 'Jerseymac', og mange frugter har en tyk, stiv stilk. Skal plukkes ad 2-3 gange. Farveudviklingen kommer først umiddelbart før plukningen, men nedfalds-tilbøjeligheden er ikke så udtalt. Den store bladfyldte kan give problemer med farvedækningen. Huden er dækket af et vokslag.

Kødet er hvidt og har en god konsistens, smagen er syrlig og god, men holdbarheden er kort (maks. 2 uger på køl).

'Vista Bella' har været prøvet i mange lande, og kvaliteten bedømmes oftest som god i den korte brugsperiode. For små frugter har dog givet anledning til, at sorten ikke anbefales i V.-Tyskland (Rheinland). Angivelser om følsomhed for kræft er modstridende, men kræft har ikke været et problem i vore forsøg. Angives at være følsom for skurv. 'Vista Bella's store fortrin er dens tidlighed. I de fleste år modner den i 2.-3. uge af august. For at lykkes godt er en konsekvent frugtudynding påkrævet, ligesom forsigtighed med N-gødskning må tilrådes for at fremme farve og kvalitet. Bør podes på en svag grundstamme (M26, M9). Som andre tidlige sorter skal sorten afsættes hurtigt (plukkes bedst i salgseballagen). Kan kun anbefales til plantning i begrænset omfang (prøvesort).

'Jerseymac'. (NJ24 × Julyred). USA. 1972.

Træet har været kraftigt voksende, men bedømmes i andre forsøg kun som middelkraftigt.

Udbytte og frugstørrelse har været tilfredsstillende, men frugtudynding er altid påkrævet. De fleste frugter er velfarvede, oftest regelmæssigt kugleformede, og en del har en stiv kødstilk. Modningen er uens, og plukningen skal foregå ad 2-3 gange. Høsten er vanskelig, fordi sporen let følger med, eller stilken rives af. Løsningen sker ret pludseligt, når frugten tager farve. Et »holdfast«-middel må anbefales. Frugterne er dækket af et vokslag, og har en frisk syrlig smag, der minder om 'McIntosh'. Holdbarheden er 3-4 uger på køl.

Sortens brugstid falder sammen med 'Discovery', men kvaliteten er alt i alt dårligere: tykt vokslag og større trykfølsomhed. Hertil kommer, at 'Jerseymac' let får rødt spind og er følsom for angreb af skurv og meldug.

'Jerseymac's gode udbytte og spisekvalitet kan berettige en fortsat interesse, men kun som et supplement til 'Discovery'.

'Akane'. (Jonathan × Worcester Pearmain). Aomori, Japan. 1970. Synonymer: Primerouge, Tohoku nr. 3.

Væksten er middelkraftig til svag, og sorten har tendens til bare grene. Udbyttet er ret lavt, og frugstørrelsen er ikke altid tilfredsstillende. Frugterne er regelmæssige, kugleformede og har en smuk og skinnende rød dækfarve. Det hvide frugtkød er fast og har en frisk, syrlig smag. Den gode farve og smag opnås bedst ved rettidig, dvs. ret sen plukning. Frugten sidder godt fast ved modenhed.

Holdbarheden er 3–4 uger, hvorefter frugterne bliver bløde og fedtede. Tåler godt transport og sortering.

Sorten bedømmes positivt i mange lande, specielt hvad angår farve, form og smag. En ulempe er det ret lave udbytte og den korte brugstid. Angives at være følsom for meldug, men ikke for skurv.

'Greensleeves'. (James Grieve × Golden Delicious). East Malling, England. 1978.

Et ret kraftigt voksende træ, der giver et meget stort udbytte af grønne, senere svagt gule, kuglerunde frugter. Konsistensen er fast og smagen syrlig uden egentlig aroma. Friskheden forsvinder i løbet af november. På grund af den store frugtsætning er udtynding nødvendig. Alligevel blev frugterne for små i 1985.

Sortens styrke er en god træform (som 'Golden Delicious'), tidligt og meget stort udbytte og en tiltalende frugtform. Men det er vanskeligt at finde det rette plukketidspunkt, der tilgodeser både kvalitet og holdbarhed. Plukningen er ofte vanskelig, da sporen let følger med. I andre undersøgelser er der også usikkerhed om sortens kvalitetsmæssige egenskaber.

'Greensleeves' har en lang blomstringsperiode og er en god bestøver. Den har en vis resistens mod meldug.

'Greensleeves' har samme sæson som 'Honeygold', et andet 'Golden Delicious'-lignende efterårsæble.

'Kim'. (Cortland × Ingrid Marie). Balsgård, Sverige. 1976.

Et kraftigt voksende træ, der har givet et stort udbytte af store, veludviklede røde frugter. For-

søgstræerne havde kraftigere vækst end normalt for sorten. 'Kim' bærer frugten på sporer som 'Ingrid Marie' og ikke i skudspidserne som 'Cortland'. Den lidt dystre røde dækfarve og mørkegrønne grundfarve har medvirket til en lav karakter for udseende. I de første par år var der angreb af priksyge, møsk og skold, og i enkelte tilfælde revner i frugthuden. Sidste forsøgsår var kvalitet og holdbarhed væsentlig bedre. I gode år holder frugten sig frisk til februar–marts, men den svage aroma forsvinder dog hurtigt. Frugtkødet er hvidt og har konsistens som modersorten 'Cortland'.

Ifølge svenske opgivelser angribes 'Kim' ikke af *Gloeosporium*, og meldugfølsomheden er mindre end hos 'Cortland'. Sorten har været hårdfør hos os.

'Kim' byder på visse muligheder som en storfrugtet, hårdfør sort med begrænset holdbarhed.

'A 120/3'. (James Grieve × Golden Delicious). East Malling, England.

Træet er middelkraftigt af vækst, rigtbærende med store frugter, der har fået gode bedømmelser for udseende og smag i november–januar. De faste og saftige frugter har ikke været angrebet af lagersygdomme. Farveudviklingen er sortens svageste punkt.

Følgende 22 sorter observeres ikke mere pga. utilstrækkelig kvalitet: 'Alnarps Favorit', 'Ash-down Seeding', 'Auralia', 'Burgundy', 'Chivers Delight', 'Cleopatra', 'Clivia', 'Criterion', 'Gala', 'Goro', 'Herma', 'Jester', 'Jonadel', 'Jonamac', 'Lindel', 'Oranenburg', 'Paulared', 'Red Paducah', 'Roanoke', 'Roba', 'Spijon', 'Summerland'.

Eftertryk tilladt med kildeangivelse.

Abonnement på Meddelelser fra Statens Planteavlsvforsøg kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition, Statens Planteavlkontor, Kongevejen 83, 2800 Lyngby, postgiro 200 2299, tlf. 02 85 50 57. Abonnementsprisen er for 1986 105,00 kr. årligt excl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition.
ISSN 0105-6514

Trykt i 6.000 eksemplarer.